No. 1060 Zaterdag 16 April 1904. 21ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 15 April.

Voorloopig Verslag.

Het afdeelingsonderzoek van de Ontwerp-Verordening heeft aanleiding gegeven tot de volgende opmerkingen en beschouwingen:

De afdeelingen — hare erkentelijkheid betuigende voor de vrijgevigheid door het Moederland tegenover deze kolonie bij de behandeling harer begrooting altijd door betoond en voor de subsidiën dientengevolge haar verleend — constateerden met genoegen, dat de Minister van Koloniën in zijne Memorie van Antwoord op onze begrooting van 1904 in de 2de Kamer heeft verklaard van oordeel te zijn, dat de verwachting omtrent de toekomst dezer kolonie niet te hoog moet worden gespannen en dat het oog *vooral* moet worden gevestigd op onzen kusthandel met Venezuela.

Naar aanleiding, dat door den Minister in de 2e. Kamer verklaard is, dat het niet kwaad was ons eergevoel te prikkelen om niet veel op het Moederland te leunen, werd weer uitvoerig de vraag besproken, welk standpunt door den Raad moet worden ingenomen bij de beraadslaging over de begrooting. Eenerzijds meenden vele leden, dat de Raad slechts datgene moet goedkeuren, wat hoogst noodzakelijk is en wat wij desnoods bereid zouden zijn met het heffen van opcenten te dekken en dat men zich bij de beoordeeling dezer begrooting niet alleen moet laten leiden door eene vergelijking met die van 1904, maar ook een terugblik moet slaan op de vorige jaren. Reeds eene vergelijking van de uitgaven van 1903 met die geraamd voor 1905 zou ons een verschil aantoonen van f 41,393.46, welk verschil echter steeds zou aangroeien naar mate men de vergelijking verder zou willen uitstrekken. Anderzijds werd hiertegen door enkele leden opgemerkt, dat de Raad niet alleen moet goedkeuren de hoogst noodzakelijke, maar de ook hoogst nuttige posten, welke, al zijn zij niet hoogst noodzakelijk, toch zouden kunnen leiden tot de verbetering van onzen economischen toestand en medewerken tot verheffing van de algemeene welvaart.

Een lid meende dat, indien wij onze begrootingen over eenige jaren wilden nagaan, het ons dadelijk zou treffen, hoe daarop vooral posten voor overtochtsgelden, verlofstraktementen en pensioenen van ambtenaren schrikbarend toenemen, en dat het hoog tijd wordt om een toestand te gaan voorbereiden, waarin de voortdurende stijging dier posten zou kunnen worden gestuit en zoo mogelijk plaats zou kunnen maken voor inkrimping. Volgens hem zou juist nu, dat men in het Moederland reeds bezig is met voorbereidende maatregelen te nemen tot wijziging onzer pensioenwet, de geschikte tijd zijn, om een zoodanigen toestand te doen ontstaan door b. v. bij benoeming van elken nieuwen ambtenaar, dezen te benoemen onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat bij eventueele wijziging der bestaande wetten of verordeningen over pensioenen, verlofstraktementen en overtochtsgelden, hij onder de nieuwe wetten of verordeningen zou vallen en geen recht zou kunnen ontleenen uit de thans bestaande, zooals men een tijd geleden in Nederland heeft gedaan bij benoeming van eenige griffiers.

Art. 1. Terwijl eenige leden de opmerking maakten of het niet meer overeenkomstig den vorm zou zijn om het eiland *eerst* in drie districten te verdeelen door wijziging van het Koninklijk Besluit dd. 16 Januari 1863 No. 113 en daarna over te gaan tot regeling der bezoldiging van de alsdan aan te stellen districtsmeesters, achtte de groote meerderheid de verdeeling van de buitendistricten in slechts twee, niet doelmatig, daar het onvermijdelijk gevolg van die verdeeling zou zijn de onmogelijkheid voor den districtsmeester om op zijn te uitgebreid district behoorlijk toezicht te hebben en over de in zijn district afgestane domeingronden behoorlijk beheer te voeren en omdat die verdeeling wellicht ook tengevolge zou hebben aankoop van plantages voor geschikte woningen voor de districtmeesters, zooals vroeger voor de districtscommissarissen, welke aankoop natuurlijk aanmerkelijke uitgaven zou veroorzaken. Daarom gaf zij aan het Bestuur in overweging om de verdeeling van het eiland in vijf districten te behouden, en de toelage van elk der districtsmeesters te vermeerderen met f 200— 's jaars, voor de extra werkzaamheden, welke zij door de in te voeren postspaarbank zullen hebben. Hiertegen werd door enkele leden aangevoerd, dat, hoewel beamende, dat het veel beter zou zijn de buitendistricten in meer dan twee te verdeelen, zij geloofden dat de thans aan de districtsmeesters toegekende toelage niet in evenredigheid is met de thans aan hen opgedragen werkzaamheden en vooral, dat het zeer billijk zou zijn indien aan hen ook een som werd toegekend tot vergoeding van vervoermiddel, nu een veel strenger toezicht op de afgestane domeingronden als anderszins van hen wordt gevorderd

Een lid achtte het meer in het algemeen belang als men het meerdere geld, welk het Bestuur bereid is aan de districtsmeesters te besteden, aanwendde tot aanstelling van meer geneesheeren voor den dienst in de buitendistricten; de arme bevolking in die districten lijdt soms op eene vreeselijke wijze bij gemis van tijdige geneeskundige hulp.

Art. 3. De afdeelingen konden niet deelen in de zienswijze, dat door detacheering in Nederland van ondergeschikte ambtenaren op een landskantoor zij een doeltreffende opleiding zouden verkrijgen, aangezien die opleiding eenzijdig zou zijn, terwijl die ambtenaren voor de vele en verscheidene werkzaamheden, waarmede zij zoo vaak worden belast, een veelzijdige ontwikkeling noodig hebben, en welke zij, die b. v. een eind-diploma van de openbare school verkregen hebben, en zich met wat ijver willen toeleggen tot meerdere ontwikkeling hunner kennis, — veel eerder door een praktische opleiding op de Gouvernementskantoren alhier zouden verkrijgen, dan door een tijdelijke plaatsing in Nederland op een kantoor, alwaar men voor een meer speciaal vak wordt opgeleid.

Art. 29 e. Men zou gaarne zien, dat deze uitgaven wat duidelijker werden omschreven, daar men meende dat juist voor de „andere huishoudelijke uitgaven" het grootste gedeelte van de uitgetrokken f 3.200.— wordt besteed, o. a. voor het vergoeden van getuigen-geld in strafzaken.

Art. 37 b. Aan eenige leden scheen het verschil tusschen dezen post en dien van art. 41 *b* nogal groot toe en zouden gaarne daaromtrent eenige inlichting willen hebben.

Feuilleton.

LOSSE GREPEN

— UIT —

CURAÇAO'S VERLEDEN.

V.

Ná het Beleg van Curaçao in Februari 1804.

13)

Men moet het taaie geduld en de energie bewonderen van de mannen, die, na zooveel verliezen en verwoestingen en met een uitgeputte schatkist, terstond weer de handen aan het werk sloegen, om zich opnieuw zoo mogelijk nog krachtiger voor een volgenden aanval uit te rusten.

Om de financiën te verbeteren, werd weer het oude middel, het eenige wat feitelijk mogelijk was, toegepast, nl. wissels getrokken op den Raad der Amerikaansche Koloniën. Reeds den 1sten Maart werden aanbiedingen gevraagd om wissels tot een bedrag van 200,000 Gld. tegen den minsten koers.

Drie maanden later was die eerste som reeds verbruikt en vroeg het Bestuur andermaal om een 100,000 Gld. tegen wisselbrieven. Doch toen den 4den Juli de commandant der marine EVERTSZ 40,000 Gld. aan den Raad vroeg tot aankoop van proviand voor de bemanning van de *Kenau Hasselaar*, dreigde dat eenige middel, om nog aan geld te komen, aan het Gouvernement te worden ontnomen. Het scheen, dat het voortdurend trekken van wissels door de kolonie in het moederland protest had uitgelokt. Want niettegenstaande de huisvrouw van GABRIEL van SAMUEL DA COSTA GOMEZ het geld voor dien wissel aan EVERTSZ reeds had beloofd, trok zij kort daarna haar woord weer in. En haar gemachtigden in den Raad STEELING en SCHLEMM verklaarden uit haar naam, dat hare crediteuren in Holland gewaarschuwd hadden, geen geld meer op wissels, getrokken op den Raad der Amerik. Koloniën of op dien der Marine af te geven. Commandant EVERTSZ bekende in de zitting van 11 Juli door die weigering ten einde raad te zijn, en verzekerde ten stelligste, dat de wissels op de Marine zeer goed gewaarborgd waren en prompt zouden worden uitbetaald. Daarop deden de beide gemachtigden den voorslag aan hun lastgeefster voor te stellen, dat zij zelve 5000 pesos tegen wissels op de Marine zou geven. SCHLEMM van zijn kant was bereid uit zijn privé eveneens 5000 pesos bij te dragen. Ook de Heer BEUTNER besloot 1300, SCHOLTS & QUAST zoo mogelijk 1000 pesos voor te schieten. En hiermede moest de Commandant zich mede tevreden stellen en behelpen.

Maar reeds den 14den Aug. diende Commandant EVERTSZ een nieuw verzoek in om nog 12,473 Gld., die hij nog te kort kwam.

Het inwilligen van dit verzoek scheen JAN VAN NES, den commandant van 's lands corvet *Suriname* te hebben aangemoedigd, want den 17den Aug, zond hij een missive aan den Raad om 20,000 of 25,000 Gld. tegen wissels op Raad der Kolonien, daar hij die som noodig had voor de reparatie en den aankoop van victualiën voor zijn schip. Ook de wissels voor deze som werden met algemeene stemmen toegestaan. (1)

Uit dit alles blijkt genoegzaam, dat Curaçao nog tal van schatrijke inwoners had, die telkenmale hun geld voor de kolonie ter beschikking hadden. Feitelijk was het nog het verstandigste, nu bij den stilstand van handel en scheepvaart op andere wijze niets te verdienen viel, op deze wijze hun geld rentegevend te maken.

* *
*

(1) *Notulen*, 1804, 4 Juli, 14 en 17 Aug. *Public.* 1804, N°. 20.

Reeds den 27sten Febr.. dus daags nadat de Engelschen het eiland verlaten hadden, toog het Bestuur aan het werk om de schade door de vijandelijke kogels aan de fortificaties aangericht, te herstellen. De inwoners zelf moesten kosteloos de werkkrachten leveren. Bij het aanaanbreken van den dag van 28 Febr. moesten alle planters zoowel van de Oost- als West-divisie 2 slaven, de andere bewoners van Willemstad, Overzijde, Scharloo en van buiten de Steenenpadspoort (2), één slaaf zenden, (in geen geval echter slavinneu of jongens) allen voorzien van tjap en macoetoe. De plaats van bijeenkomst was vóór het huis van A. KIKKERT (3) aan de *Overzijde*.

(2) De Steenenpadspoort was de poort, die tegenover het tegenwoordig Raadhuis de Breestraat afsloot. *Het Steenen Pad* was de weg, die van daaruit door Pietermaai liep.

[3] Het huis van ALBERT KIKKERT was het groote huis aan den Waterkant van de Overzijde, tegenwoordig bewoond door den Weled. Heer I. VAN LIER EZN. De Heer A. KIKKERT (Zie: *Een veelbewogen tijdperk*, van den Heer HAMELBERG) was van 1796—1800 commandant van het fregat *Ceres* in deze haven. Na de overgave van het eiland aan de Engelschen in 1800 was hij naar Holland vertrokken, waar hij op dit tijdstip schout-bij-nacht was in dienst van de Hollandsche Marine. (Zie *Requesten* 1804, N°. 58). Hij was hier gehuwd met ANNA Ma. COM. VAN UTRECHT, doch was hier achtergebleven. In 1816 kwam hij als vice-

Art. 64. Bij de bespreking van dit artikel werd de vraag geopperd of er geen middel zou kunnen bestaan om een geregelder telegraafdienst te bevorderen, want zooals het met dien dienst thans gesteld is, wordt aan onzen handel veel schade berokkend. Hiertegen werd aangevoerd dat het moeilijk zou gaan hierin eene verandering te brengen daar het Bestuur gebonden is aan het bestaande contract, welk tot nu toe door de *Compagnie Française des cables Télégraphiques* behoorlijk wordt nagekomen.

Art. 65 *d*. Tegen de vermeerdering der toelage voorgesteld in art. 65 *d* hadden vele leden bezwaar, omdat huns inziens het nu niet de tijd is voor zulke vermeerdering en dat voor het rondbrengen van belastingrekeningen een toelage van f 325.— *voldoende* is, daar de bode die de rekeningen rondbrengt, bovendien voor het bezorgen van elke waarschuwing 15 en voor elke aanmaning 25 cent extra verdient.

Andere leden daarentegen konden meegaan met het denkbeeld van verhooging der toelage, maar vonden de voorgestelde verhooging wel wat te hoog en stelden daarom voor haar op f 375.— te brengen en weer anderen dat de verhooging in ieder geval slechts als een *personeele* toelage moet worden toegekend.

Art. 102. Dit artikel gaf aanleiding aan enkele leden om aan het Bestuur weer in overweging te geven bij eventueele benoeming van predikanten bij de Hervormde Gemeente, die aan te stellen met eene toelage. Anderen meenden dat dan hetzelfde zou moeten plaats hebben met de andere geestelijken en het dan wenschelijk zou zijn om de verschillende Gemeenten te subsidieeren ter voorziening in hare geestelijke behoeften, zooals het nu plaats heeft met de Nederlandsche Hervormde Israëlitische Gemeente.

Art. 108. Bij de behandeling van art. 108 meenden eenige leden dat het meer in het belang van het onderwijs zou zijn en meer met onze financiëele toestanden zou overeenstemmen, in het vervolg de leeraren en onderwijzers aan te stellen met hoogere traktementen zonder *recht* op pensioen, daar zij dan langer in de kolonie zouden blijven en de pensioenpost op onze begrooting niet zoo aanmerkelijk elk jaar zou moeten vermeerderd worden.

Art. 147. Het ramen pro memorie van dezen post gaf aanleiding tot de vraag of het Bestuur niet bij benadering zou kunnen opgeven hoeveel de opmeting en het in kaart brengen van het domein zou kosten, daar men dan beter in staat zou zijn om te oordeelen of het nut daarvan tegen de uitgaven zou opwegen.

Art. 148. De afdeelingen zouden gaarne wenschen omtrent de voorstellen — welke worden tegemoet gezien en welker verwezenlijking eene verhooging van dezen post met f 2,500.— zou eischen — wat meer inlichtingen te hebben dan die, welke in de Memorie van Toelichting voorkomen.

Art. 154. Bij de behandeling van art. 154 werd de opmerking gemaakt, waarom op dezen post *traktement* voor den landbouwkundige voorkomt, ter wijl hij nu slechts eene toelage geniet. Als het soms de bedoeling mocht zijn om hem voortaan een traktement te geven, zou men alsdan aan het Bestuur in overweging willen geven aan dien landbouwkundige eene toelage te blijven toekennen met het oog op den pensioenpost onzer begrooting, welke reeds zoo een hoog cijfer bereikt heeft, en op de mogelijkheid, dat de diensten van een landbouwkundige misschien niet op den duur noodig zouden zijn, daar het nut daarvan zeer betwijfeld wordt.

Art. 189. Het groote bedrag van bijna f 4,000.— in dit artikel en van f 800— in art. 196 voor het seinwezen uitgettrokken gaf aan een lid aanleiding om de vraag te stellen of het nut van het seinwezen wel opweegt tegen de daaraan verbonden kosten. Hij betwijfelde ten zeerste of het voordeel, welk men op dit eiland daarvan heeft, wel in de verste verte opweegt tegen de groote uitgaven, welke wij ons daarvoor moeten getroosten. Zijns inziens doet er weinig toe of een schip een uur vroeger of later geseind wordt, daarom achtte hij dat men op dit eiland met één seinpost op het fort „Nassau" genoeg zou hebben om in de behoeften van onzen handel en loodswezen te voorzien.

Hiertegen werd door vele leden ingebracht, dat, met het oog op den handel en het loodswezen en misschien ook voor de defensie de thans bestaande seinposten hoogst noodzakelijk zijn.

Art. 192. De groote meerderheid achtte dezen post in de tegenwoordige omstandigheden niet wenschelijk. Niet dat zij de aanplemping van een gedeelte van het Waaigat zou afkeuren, maar beschouwde die aanplemping als half werk en waren overtuigd, dat die aanplemping zeer zeker de aanstootgevende wijze, waarop de afvoer van faecaliën *overal in de stad* plaats vindt, niet zou doen ophouden, daar men in het ongeplempte gedeelte van het Waaigat en in het Rifwater zou voortgaan met faecaliën te werpen. Volgens haar zou het eenigste afdoende middel hiertegen zijn het instellen van een dienst tot afvoer van faecaliën, waaraan zoo als het Bestuur terecht opmerkte, thans moeilijk kan worden gedacht. Men betwijfelde ook of het praktisch gebleken is dat de buurten om het Waaigat en het Rifwater minder gezond zijn dan de overige buurten der stad om in de tegenwoordige omstandigheden de uitgave van f 12,000.— te rechtvaardigen.

Art. 193 *d*. De behandeling van het art. 193 *d* gaf aan een lid aanleiding om aan het Bestuur in overweging te geven dezen post tot f 2,500.— te verhoogen, teneinde het baggeren in het Waaigat en het Rifwater doelmatiger te doen zijn en om ook het baggeren met den beugel mogelijk te maken langs particuliere eigendommen.

Art. 197. De uitgave van f 1,600.— voor het schoonhouden der kantoorlokalen en aanbrengen van water kwam aan eenige leden wat te hoog voor. Naar aanleiding daarvan zouden de afdeelingen gaarne wat meer inlichtingen omtrent deze uitgave vernemen en wenschten aan het Bestuur in overweging te geven of het niet mogelijk is deze uitgave wat in te krimpen.

Art. 205. Enkele leden meenden, dat er door de twee particuliere steigers op Aruba in de behoeften van den handel en de scheepvaart aldaar genoegzaam was voorzien en waren van meening, dat, ingeval er voor den Gouvernementssteiger steigergeld zou worden berekend, men zeer zeker van dien steiger geen gebruik zal maken. Anderen daarentegen waren van opinie, dat eene verlenging van den Gouvernementssteiger wenschelijk was en dat het Bestuur bij het heffen van steigergeld een verplichte lossing en lading aan dien steiger zou kunnen voorschrijven, waardoor tevens de controle op in- en uitvoerrechten zou worden bevorderd.

Art. 215. Met uitzondering van één lid was men in de afdeelingen algemeen van opinie, dat men tot deze uitgave niet mag medewerken, daar men de noodzakelijkheid niet kan inzien van zulk een steiger en evenmin dat die steiger voor de ontwikkeling van St. Eustatius van zóó een groot belang zou zijn om die groote uitgave in de tegenwoordige omstandigheden te wettigen.

Vastgesteld op Curaçao, den 5en April 1904.

De Rapporteurs,

H. H. R. CHAPMAN.

J. MOLLER.

Naschrift van de Redactie

De Koloniale Raad voelt zich blijkbaar in een zeer onaangename positie; men wil de ontwikkeling der Kolonie bevorderen, maar schrikt terug voor de steeds hooger stijgende uitgaven, ver boven de inkomsten. Het Moederland was steeds zeer vrijgevig en hielp waar het noodig was. Geheel natuurlijk echter klonken telkens stemmen in de Tweede Kamer, die aanmaanden tot bezuiniging, nu de Kolonie zelve haar eigen onkosten niet goed kon maken, maar steeds subsidie behoefde van het Rijk.

Het wil ons echter voorkomen, dat sommige leden van den Kolonialen Raad in verschillende gevallen wel wat te angstig waren en al te veel onder den indruk bleven van die klachten uit het Moederland. In de *Mem. v. Antw.* op het rapport over onze begrooting van 1904 zeide de Minister: Tegelijkertijd zal er nauwlettend voor moeten worden gewaakt, dat er geen verdere uitzetting van *de gewone (bestuurs) uitgaven* plaats heeft en dat het thans toegestaan bedrag voor subsidie uit 's Rijks schatkist *uit dien hoofde* niet wordt overschreden."

En verder:

De overtreders werden bedreigd met een straf van 200 pes., tenzij zij bewijzen konden, geen slaven te bezitten (4).— Maar het werk wilde niet vlotten. Geen wonder. De inwoners hadden nauwelijks den tijd gehad, om eenigszins op verhaal te komen. Veertien dagen later kwamen er klachten in, dat vele slaven na enkele dagen gewerkt te hebben, wegbleven, en dus de arbeid aan 's lands verdedigingswerken vertraagd werd. Op straffe van onmiddellijk de boete te verbeuren, werden allen opnieuw opgeroepen. Ter gemoetkoming werd nu aan elken slaaf 2 realen daags voor zijn onderhoud toegeteld. (5) Den 12[den] Maart werden ook de timmerlieden en metselaars zoowel vrijen als slaven opontboden, om den volgenden Woensdag 's namiddags ten 5 uur achter de hoofdforteres voor het huis van 's lands timmermansbaas CORNELIS RAVEN bijeen te komen, om daar den aard te vernemen van het werk aan de forten dat ieder zou worden opgedragen. (6)

Ook de weinige gelegenheid, die er bestond om zich van nieuwe ammunitie te voorzien, benutte het steeds actieve Gouvernement, door de voorraad buskruit, die sommige koopvaardijschepen aan boord hadden, zonder verwijl op te koopen. (7) De waakzaamheid der Comm.[sen] ging nog verder. Naar gezegd werd, zocht men overal de door onze batterijen tijdens het beleg verschoten kanonskogels op, en verkocht ze aan de schippers als ballast voor hun schepen. Een streng verbod werd hiertegen uitgevaardigd. Alle schepen zouden aan een visitatie worden onderworpen. Werd eventueel dergelijke ballast aan boord bevonden, dan werd elke schipper op een eed gevorderd, dat hij met die kogels als ballast hier was binnengekomen, zoo niet, dan verviel hij in de straf van confiscatie ervan en een boete van 100 pes.

Om niet van deze hoogst noodzakelijke ammunitie beroofd te worden, werd iedereen verzocht, al die kogels in te leveren bij den Commies van 's lands magazijnen: I, J. QUAST, tegen vergoeding van 4 stuivers voor een kogel van 18 pond, van 3 stuivers voor een 12 ponder, en 2 stuivers voor een van minder kaliber met uitzondering van schrootkogels. Ook degenen die op hun eigen terreinen of in hun huizen dergelijke kogels vonden, werden verzocht, desverkiezend tegen dezelfde vergoeding, ze in te leveren. (8)

Bovendien werd er een nieuw alarmsein vastgesteld. Bij gevaar voor een vijandelijke aanval zou de hollandsche vlag met een sjouw (een opgerolde vlag) er onder worden geheschen (des nachts 2 lantaarns onder elkander) aan de vlaggestok van de hoofdforteres met 2 schoten in de richting van het Oosten en 2 naar het Westen. Hetzelfde sein moest ook het fort *Republiek* vertoonen met 2 schoten, de seinposten alleen het vlaggesein zonder schoten. Werd tevens noodig geoordeeld de Nationale Garde in de wapenen te roepen, dan zouden 2 hollandsche vlaggen onder elkander aan de bovengenoemde plaatsen geheschen worden. (9) Bij dit alarmsein moesten onmiddellijk alle pontjes zich ieder naar zijn eigen hem aangewezen plaats begeven. (10)

Ook de vorming van een goed corps van 200 artilleristen, waarvan de noodzakelijkheid tijdens het beleg nog sterker gebleken was, werd niet langer uitgesteld. (11)

Samen met den kapitein der artillerie W. SCHMIDT was DE VEER de beide batterijen, de eene op den berg bij het huis van *Welgelegen*, de andere op den berg *Cortijn*, beide gegen op de gronden van die plantage, gaan inspecteeren. Het laatste beleg had ruimschoots bewezen, van welk groot belang deze batterijen, die de geheele stad bestrijken, voor den vijand geweest waren. Juist daarom wilde DE VEER nu de vroegere fout herstellen en er een vaste bezetting leggen.

Wel nam de eigenaar der plantage daarmede genoegen, doch gaf tevens zijn bezwaar te kennen, dat in dat geval door het in— en uitloopen der manschappen en het halen van water, de plantage veel van zijn vrijheid zou verliezen, ook dat er groot gevaar bestond, dat de beesten zouden wegloopen of gestolen worden. Om al die onaangenaamheden te voorkomen, deed DE VEER aan JOHN VAN DER MEULEN den voorslag, de plantage tegen inkoopsprijs aan den lande te verkoopen. Betrekkelijk weinig zou dit de kolonie bezwaren, mits V. D. MEULEN goed vond die koopsom uit de 1% kaapvaartkas met hypotheken te transporteeren, eveneens de geheele inventaris met inbegrip van slaven en beesten. Zelfs zou het besteede kapitaal rijkelijk de interest opbrengen, wanneer het land de plantage aan den meestbiedenden verhuurde. Ook de Raad vond die oplossing uitstekend. Het plan ging evenwel niet door, omdat de eigenaar contanten bedong in plaats van hypotheken. Daarom werd hem 400 pes. 'sjaars gegeven als huurprijs voor de gronden door die forten ingenomen, zoolang de oorlog nog duurde. De eigenaar van zijn kant beloofde voor de bezetting vrij gebruik van drinkwater en vrije passage over zijn erf. (12).

Hetzelfde accoord werd later eveneens met G. DUYCKINK, den eigenaar van *Malpais* getroffen met betrekking tot het fort van de *St. Michaelsbaai* en dat op den berg van diezelfde plantage (13).

Een ander fort, dat de stad van de Oostzijde beschermde, *de Batavier*, gelegen op den heuvel tegenover de Saligne, waar de weg over den Altena zich naar het Noorden en het Oosten verdeelt, werd eigendom van het Gouvernement door dat DE VEER 't tuintje tegen dien heuvel gelegen, voor 's lands rekening tegen 550 pes. overnam. (14)

Met minder krijgshaftige gevoelens was men op het eiland Aruba bezield, vanwaar in den Raad het vermakelijke bericht kwam, dat bij de nadering van den vijand, men intijds het geschut zou demonteeren, en verder (zeker om den vijand tot zachtmoedigheid te stemmen??) hem al het 's lands vee zou aanbieden. (15)

P. A. EUWENS.

(*Wordt vervolgd*)

---

admiraal hier terug om het eiland van de Engelschen over te nemen en tevens als eerste gouverneur op te treden.
(4) *Public.* 1804, No. 1.
[5] *Public.* 1804, No. 18.
[6] *Public.* 1804, No. 9.
[7] *Notulen*, 1 en 22 Maart 1804.

(8) *Public.* 1804, No. 9.

(9) *Public.* 1804, n°. 19.
(10) *Public.* 1804, n°. 11.
(11) *Notulen*, 1804, 1 Maart.

(12) *Notulen* 1804. 27 & 29 Maart,— *Sent. en Resol.* 1804 No. 19.
(13) *Berichten* 1804—1806, 20 Nov. 1804;— *Requesten* 1804 No. 10.
(14) *Notulen* 1804, 17 Aug.
[15] *Notulen* 1804.— 10 April.

„Zijn *bepaalde* werken of maatregelen van voorbijgaanden aard noodzakelijk tot *verbetering* van den economischen toestand, dan zal daarvan een overzicht zijn samen te stellen, opdat daaraan stelselmatig kunne worgearbeid en opdat vooraf kunne worden vastgesteld hoe de daarvoor benoodigde gelden zijn te vinden, *hetzij door leening, hetzij door buitengewone hulp* van het moederland en tevens kunne worden uitgemaakt *of*, en zoo ja tot welk bedrag, door heffing van opcenten of *op andere wijze* de ingezetenen der kolonie in die uitgaven zullen bijdragen."

(De cursiveering is van ons. Red.)

Deze zeer zuivere richting, door den Minister aangegeven, werd niet altijd door sommige leden gevolgd, en waar Zijne Excellentie een alternatief stelt, heeft men geen reden aan zijn goeden trouw te twijfelen, alsof alle verdere uitgaven door *ons alleen* zouden moeten gedekt worden. De Minister zegt, dat het in dergelijke gevallen moet uitgemaakt worden *of, en zoo* ja tot welk bedrag, door de heffing van opcenten of op andere wijze de ingezetenen der kolonie in die uitgaven zullen *bijdragen*. De onkosten worden derhalve ook nog door *anderen* gedragen, anders kan men niet van *bij-dragen* spreken.

Zeer terecht meenden vele leden, dat men zich bij de beoordeeling dezer begrooting niet alleen moet laten leiden door eene vergelijking met die van 1904, maar ook een terugblik moet slaan op de vorige jaren. Het zou verrassende resultaten geven, als men deze vergelijking nog wat verder doorzette, over een kleine twintig jaren bij voorbeeld, misschien kwam men dan wel tot de ontdekking der hoofdbron van ons telkens grooter wordend deficit.

Ook wij waren van meening, dat de verdeeling der buitendistricten in slechts twee districten niet doelmatig wezen zou, ook kunnen wij medegaan met het voorstel om de toelage van elk der districtmeesters met *f* 200 te vermeerderen en komen daardoor toch niet in botsing met het oordeel van enkelen, door ons etenzeer vroeger geuit, dat n. m. de toegekende toelage niet in evenredigheid is met de thans aan hen opgedragen werkzaamheden.

Wij zouden n. m. het volgende in overweging willen geven.

Niet in 3, niet in 5, maar in 4 districten worde ons eiland verdeeld.

Zoo *is* het reeds feitelijk. Het 3de en 4de district wordt beheerd door slechts één districtmeester. Laat men ze nu ook nominaal vereenigen en dit het derde district noemen.

We krijgen aldus in plaats van 't vijfde, een vierde district. En „nu wordt de tegenwoordige bezoldiging voor den districtmeester van het 5e. district voldoende geacht." Dit werd geschreven in 1902. De werkzaamheden zullen echter zeker toenemen, zooals vroeger reeds is betoogd.

Bijgevolg is vermeerdering der toelage met f200, zooals de meerderheid in den Kol. Raad voorstelde, zeker goed te keuren. Komt er nu nog een vergoeding voor vervoermiddelen bij, zooals enkele leden verlangden, dan zou de districtmeester van het 4e district bijv. *f* 1200 ontvangen. Onafhankelijk is zijn positie nog wel niet, maar toch veel verbeterd.

Dan volgt het 3de. district, het tegenwoordige 3de. en 4de. De toelage was *f* 800 voor elk district; het 3de district is een samensmelting van 2 districten, bijgevolg moet deze toelage worden *f* 1600, vermeerderd als boven *f* 2400.

Op het stadsdistrict (het 1ste) volgt het 2de, zooals nu. Dit is echter veel uitgestrekter dan een der andere districten, zooals ze thans zijn ingedeeld, billijk zal het derhalve wezen ook de toelage voor den districtmeester van dit district te verhoogen. Het is echter niet zoo dicht bevolkt als het 3^{e} en 4^{e} bijgevolg zal er minder werk gevorderd worden, de toelage kan dan ook minder wezen dan die voor het toekomstige 3de district. Stellen wij derhalve *f* 2000.

Wij komen alzoo tot de volgende berekening:

Toelagen voor districtmeesters op het eiland Curaçao: *f* 5600

Voor een districtmeeter van het	4de	district:	„ 1200
„ „	3de	„	„ 2400
„ „	2de	„	„ 2000

Door een dergelijke toelage, wij durfden het voorstel slechts met stippellijnen aangeven, komen de districtmeesters toch minstens in een positie, waarin redelijkerwijze iets van hen gevorderd mag worden en het districtsbeheer wordt mogelijk gemaakt. Tevens dunkt ons, dat verdere uitbreiding van een der beide districten niet in het belang der bevolking wezen zou. Het eenige wat zeer zeker noodig was, wordt verkregen door verhooging der toelage. Doelmatige verordeningen en uitvoering daarvan zullen nu de rest wel doen.

Nog een enkele opmerking bij het verslag over Art. 102:

Traktementen of verloftraktementen van de predikanten der Hervormde Gemeente:

2 predikanten. à *f* 3.400 — *f* 6.800.

Wederom meenden enkele leden het Bestuur in overweging te moeten geven bij eventueele benoeming van predikanten bij de Hervormde Gemeente, die aan te stellen met een toelage.

Wat is de oorzaak van dit voorstel?

Herhaaldelijk wordt door de verlofreizen der Predikanten de Hervormde Gemeente beroofd van haar Leeraar. Nu wil zij dezen een weinig aan zich binden, zoodat voortaan het verlof niet afhankelijk is van ons Koloniaal Bestuur alleen, maar vooral ook van den Kerkeraad, die natuurlijk in de gewone omstandigheden nimmer verlof zou geven aan den Predikant zonder eerst zeker te wezen van een Plaatsvervanger.

Nu deze bijzondere omstandigheid zich niet voordoet bij de andere geestelijken, behoeft voor deze uitzondering de algemeene regel niet te worden opgeheven, zooals „anderen meenden," maar kan, dunkt ons, deze uitzondering eenvoudig worden toegestaan.

Om hierbij echter ook allen schijn van onbillijkheid te voorkomen, mag zulk een uitzondering alleen gemaakt worden *op vrijwillig verzoek van den Kerkeraad*, daar het hier eigenlijk geen finantieële quaestie geldt, maar meer een van inwendig bestuur.

Het doel toch is een sterkeren band te hebben om de Predikanten meer aan de Gemeente te binden, zoo als het ook aanleiding was tot dergelijken maatregel bij de Ned. Herv. Israëlitische Gemeente.

Plaatsruimte verhindert ons nog langer over het V. V. te handelen. Wij zullen onze verdere beschouwingen voegen aan het Mem. v. Antwoord, indien dit bijgeval onze moeilijkheden reeds niet mochten hebben weggenomen.

Ingezonden Mededeelingen.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Heden middag wordt met de *Merida* verwacht Z. D. H. Mgr. Dr. A. R. SILVA, bisschop van Merida.

Officieele berichten.

Gouvernement van Curaçao.

Beschikking van Dinsdag, den 12n. April 1904.

N°. 267.

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat de verjaardag van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, op Dinsdag, den 19n. April e. k., op de volgende wijze zal worden gevierd:

1°. Bij zonsopgang zullen, op het vallen van een kanonschot van het fort Nassau de vlaggen op de openbare gebouwen, de forten op dit eiland en op de gouvernementsvaartuigen, worden geheschen, terwijl zij met zonsondergang op een gelijk schot zullen worden nedergehaald;

2°. Des middags zal van het Waterfort een saluut gedaan worden van drie en dertig schoten.

3°. 's Morgens om 7.30 uur zal er op Pietermaai op het plein bij het Wilhelmina-park door het garnizoen parade worden gehouden.

4°. 's Avonds van 7½—8½ uur zal op het plein vóór het Gouvernementshuis door de militaire kapel eene muziekuitvoering worden gegeven.

5°. De tenue van den dag zal zijn de groote tenue.

* *
*

Bij Koninklijke besluiten, dd. 11 en 12 Maart 1904, Nos. 14 en 70, zijn de Heeren M. S. L. MADURO, C. STATIUS MULLER, J. P. E. GAERSTE en M. F. CURIEL, met ingang van den tweeden Dinsdag van de maand Mei a. s. benoemd respectievelijk tot Voorzitter, Onder-Voorzitter en Leden van den Kolonialen Raad.

* *
*

Bij Gouvernements-beschikking, is:

1°. de gegageerde sergeant G. P. T. MARTIJN, met ingang van den 16n. April a. s., belast met de functiën van provoostgeweldige, tevens stokkeknecht bij het garnizoen alhier.

2°. aan R. W. FALKAMA, maréchaussée der 2de klasse bij de brigade maréchaussée in deze kolonie, wegens dringende familiebelangen bij twaalfjarigen onafgebroken diensttijd in de kolonie, met ingang van den dag van zijn vertrek uit de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend.

Bekendmaking.

Belanghebbenden kunnen zich van af 1°. Mei d. j. ten parkette van den waarn. Procureur-generaal vervoegen, tot het doen slaan in halsbanden voor honden, van den merkletter, bedoeld bij art. 2 van de Verordening van 29 Januari 1902 (P. B. N°. 7).

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Meri Adam, Eugenio Davelaar, Antonio Daal, Luis Doybombure, Jozef Fecunda, Pitronila Kresto, Pablo de Leon, Virginie Maduro, Johana Maduro, Esperanza Martinez, T. Nicolas, Antonio Oruet, L. Padmos stoker a|b S.S. Callisto, Emilio Reinhard, Luis Sprok, Cornelis C. Sprokkel, G. A. Pinedo P. (aang.) (2), Dolores A. Valenciano, Eva van der Dijs, Weeber & Gomez c|o Leon V. Weeber Jr., en een postwissel geaddresseerd aan Meri Adam.

Niet voor verzending vatbaar de volgende drukwerken geadresseerd aan: David Osorio y hermanos te David (2), Benny Osorio te David en D. B. & M. Osorio te David.

Muziekuitvoeringen.

op het Gouvernementsplein door de Kapel van het Garnizoen.

Kapelmeester J. P. BOSKALJON.

Zondag 17 April te 5½ uur n. m.
Dinsdag 19 April te 7½ uur n. m.
Zondag 24 April te 6½ uur n. m.

Onze financien.

De staat van de middelen en inkomsten van het eiland Curaçao over de maand Maart is gelukkig meer bemoedigend dan die over Februari.

Aan belastingen werd er ± *f* 11,000 meer ontvangen, terwijl de inkomsten van onderscheiden aard nauwelijks *f* 1,000 minder opbrachten dan in Februari, zoodat in het geheel de opbrengst ± *f* 10,000 hooger was dan in de vorige maand; het batig saldo der eerste drie maanden is *f* 12,906.31^{5} boven 3|12 der raming.

Mr. Barge.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de twee veranderingen in het advertentie der commissie van ontvangst bij de komst van den Oud-Gouverneur Mr. C. H. Barge. De dag van aankomst is niet 16 maar 19 April, het beginuur der serenade niet 8 maar 9 uren.

Wageningen.

Door den hoofddirecteur en de gezamenlijke leeraren der afdeeling Hoogere Land- en Boschbouwschool der Rijkslandbouwschool te Wageningen is een adres gezonden aan den Minister van Waterstaat.

In de vergadering van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, gehouden op 4 Maart jl., werd door den Minister van Binnenlandsche Zaken ten aanzien van de Rijkslandbouwschool te Wageningen o. a. gezegd:

„Ik zal niet uitweiden over de land- „bouwschool te Wageningen; maar „ik meen toch wel te mogen zeggen, „dat men thans vrij eenparig toe- „stemt, dat die school een misluk- „king is geweest, zoowel wat de wij- „ze van opzet betreft, als wat aan- „gaat de resultaten daarvan verkre- „gen."

Voorts: „Wat mij betreft, zou ik „het dan ook zeer betreuren, indien „een poging gedaan werd om de „landbouwschool te Wageningen op „te voeren tot een school van hoo- „ger onderwijs; ik zou dit verloren „moeite achten; van die school is, „wanneer men den weg van hooger „onderwijs op wil, krachtens haar „oorsprong, niets te maken."

Uw Excellentie zal kunnen beseffen met welk groot leedwezen deze woorden van den Minister van Binnenlandsche Zaken door ons ondergeteekenden, allen leeraren aan de afdeeling Hoogere Land- en Boschbouwschool der Rijkslandbouwschool, zijn vernomen, te meer daar ze zijn gesproken door een van Uwer Excellentie's ambtgenooten onder wiens Departement de school, waaraan zij verbonden zijn, niet ressorteert.

Zij zijn van oordeel, dat de Rijkslandbouwschool met de middelen, die haar ten dienste stonden, zooveel mogelijk heeft gepresteerd dat het onderwijs aan haar gegeven zeker niet achterstaat bij dat aan buitenlandsche inrichtingen van hooger landbouwonderwijs verstrekt; dat zij, hoewel een middelbare school, zoowel voor den Nederlandschen als voor den Indischen landbouw tal van mannen heeft geleverd, getuige slechts het groot getal ambtenaren op 't gebied van land-, tuin- en boschbouw in dienst van de Regeering hier te lande en in de Indiën werkzaam, die in bekwaamheid niet behoeven onder te doen voor velen, die in 't buitenland aan inrichtingen van hooger landbouwonderwijs zijn gevormd. Dit alleen moge voldoende zijn om te bewijzen, dat de Rijkslandbouwschool, wat haar resultaten aangaat, niet als een mislukking mag worden beschouwd.

Zij achten zich verplicht, zoo besluit het adres, uiting te geven aan hun groot leedwezen en verontwaardiging over de wijze waarop de belangen der Rijkslandbouwschool in de genoemde vergadering op onverdiende en onverantwoordelijke wijze zijn geschaad en zij geven daarom van deze gevoelens mededeeling aan Uw Excellentie, overtuigd als zij zijn, dat Uw Excellentie niet zal nalaten het hare te doen om den verkeerden indruk, dien het gesprokene aangaande de Rijkslandbouwschool in den lande moet hebben gemaakt, weg te nemen, die school in haar eer te herstellen en voor de behartiging harer belangen te waken.

(Het Vaderland.)

Tentoonstelling.

J.l. Woensdagavond werd er eene gecombineerde vergadering gehouden van het Bestuur der „Curaçaosche Maatschappij" en de Leden der vroeger benoemde „propaganda"-commissiën, waartoe ook behooren de Leden der Voorbereidingscommissie. Van een veertigtal opgeroepenen hadden elf H. H. aan de oproeping van het Bestuur gehoor gegeven. In deze vergadering werden o. a. een 4tal subcommissiën benoemd ten einde 't Bestuur bij te staan in verschillende zaken betrekking hebbende op de a. s. Tentoonstelling.

Deze commissiën zijn: *a.* Commissie voor de inrichting van stallingen etc. ten behoeve van het te exposeeren groot en klein vee; *b.* Comm. voor de versiering van terreinen en gebouwen; *c.* Feestcommissie en *d.* Commissie voor het buffet. Tevens werden verschillende H. H. tot Commissarisen van orde benoemd. Commissie *a.* is samengesteld uit de H. H.: I. van Lier, Julius Penha, J. M. Maal en J. H. de Haseth; comm. *b.* uit de H. H.: H. J. Cohen Henriquez, Morris E. Curiel, R. S. de Lannoy, J. G. Statius Muller, A. J. C. Henriquez en E. Joubert; comm. *c.* uit de H. H.: J. Janse, I. van Lier, H. J. Cohen Henriquez, G. A. F. Nouel en Th. Gaerste; comm. *d.* uit de H. H.: Ms. S. L. Maduro, J. Cardoze en R. Hellmund.

Tot Commis. van orde zijn ben. de H. H.: A. G. Statius Muller, Man. S. L. Maduro, G. Daal, W. A. C. Willemsen, P. L. Daal, A. A. J. Nouel en Abr. de Sola.

De opening der Tentoonstelling zal plaats hebben op Maandag 23 Mei e. k. 's voormiddags tien uur. Dien dag zal ook het vee worden tentoongesteld. Voorloopig is besloten, dat de Tentoonsteliing drie dagen zal duren; den laatsten dag toegankelijk tegen verlaagd entree. Programma der Feestelijkheden, etc. zal nader worden bekend gemaakt. De verschillende commissiën zijn aangezocht bij het Bestuur zoo spoedig mogelijk eene kostenbegrooting in te zenden.

Verder werd nog besloten de gelegenheid tot aangifte van inzendingen als nog op te stellen tot *30 April* e. k. 't Is zeer te wenschen, dat tegen dien datum alle opgaven zijn ingekomen. De taak van het Bestuur zal zeer veel worden vergemakkelijkt als het dan althans bekend is met de opgaven der inzendingen.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1904.	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia	Philad.
Vertrekt van New-York	April 9	Apr. 16	Apr. 23	Apr. 30	Mei 7	Mei 14
Komt aan te San Juan		21		Mei 5		19
Vertrekt van „		22		6		20
Doet Curaçao aan		24		8		22
Komt aan te La Guaira	16	25	30	9	14	23
Vertrekt van „	18	27	Mei 2	11	16	25
Komt aan te Pto. Cabello		28		12		26
Vertrekt van „		29		13		27
Komt aan te Curaçao	19	30	3	14	17	28
Vertrekt van „	25	Mei 1	9	15	23	28
Doet La Guaira aan		2		16		30
„ San Juan „		4		18		1
Komt aan te New-York	Mei 2	9	16	23	30	6

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Marac.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van Curaçao	Apr. 19	Apr. 25	Mei 3	Mei 9	Mei 17	Mei 23
Komt aan te Maracaibo	20	25	4	10	18	24
Vertrekt van „	23	26	7	13	21	27
Komt aan te Curaçao	24	28	8	14	22	28

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.